

Lichen planus dermaskopiskās diagnostikas un slimības gaitas prognozēšanas iespējas

Ilze Leguša, Ingmārs Mikažāns¹, Valērija Groma²

Rīgas Stradiņa universitāte, doktora studiju programma "Medicīna",

Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte,

Rīgas 1. slimnīcas "Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskais centrs", Latvija

¹*Rīgas Stradiņa universitāte, Infektoloģijas katedra, Latvija*

²*Rīgas Stradiņa universitāte, Anatomijas un antropoloģijas institūts,*

Elektronmikroskopijas laboratorija, Latvija

Ievads. Ādas *lichen planus* (LP), latv. val. – sarkanā plakanā mezgliņēde, ir iekaisīga, papulo-skvamozā dermatoze. Mūsdienās pieaug digitālās dermaskopijas nozīme iekaisīgo dermatozu diagnostikā un diferenciāldiagnostikā. Skaidri definējot LP elementu digitālās dermaskopijas klīniskos raksturlielumus, iespējams ieviest šo neinvazīvo metodi klīniskās dermatoloģijas praksē, lai uzlabotu slimības diagnostiku un prognozētu slimības gaitu.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba virsmērķis ir ādas LP elementu dermaskopiska izpēte. Pētījumā ietvaros – kopš 2012. gada septembra – Rīgas 1. slimnīcas "Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskajā centrā" tiek izmeklēti un ārstēti pacienti ar ādas LP. Pacientiem tiek veikta ādas elementu digitālās dermaskopijas izmeklēšana pirms terapijas uzsākšanas un 2 nedēļas pēc terapijas uzsākšanas, izmantojot *microDERM* digitālo dermaskopu.

Rezultāti. Piecu mēnešu laikā tika rekrutēti septiņi pacienti ar ādas LP (4 sievietes un 3 vīrieši). Dermaskopiski diagnostiskais kritērijs – Vikhema tīkliņš – tika novērots 6 pacientiem. Pirms terapijas tika novērots dermaskopiski raksturīgs radiāli izvietotu asinsvadu polimorfisms turpretī pēc terapijas – punktveida asinsvadu dominēšana. Visiem pacientiem pirms terapijas dermaskopiski novērots pelēcīgi brūns epidermāls pigments. Diviem pacientiem, kuru slimības ilgums pārsniedz 3 mēnešus, novēro brūnas granulas (dermāls pigments). Pēc 2 nedēļu terapijas tika novērots epidermālā pigmenta plašuma un blīvuma pieaugums.

Secinājumi. Digitālā dermaskopija var būt noderīga diagnostikas metode, kas sniedz rezultātu ievērojami īsākā laika posmā, salīdzinot ar biopsijas materiāla morfoloģisko izmeklēšanu. *Lichen planus* hiperpigmentētās formas ir raksturīgas pacientiem ar III-IV ādas tipu. Divu pigmentācijas veidu – brūngans difūzs (iespējams saistīts ar epidermālu pigmentāciju) un tumšāku punktveida pigmentāciju (dermas melanofāgi) – dermaskopiska izšķiršana var būt noderīga arī prognozes noteikšanai. Pigmentācija dermā ievērojami lēnāk regresē.